

TOIVOTTAVA TULEVAISUUS JA MITEN SIIHEN PÄÄSTÄISIIN

Viime syksynä Suomen tieteellisen kirjastoseuran kaksi työryhmää järjestivät yhteistyössä kaikille avoimen tulevaisuustyöpajan. Etäyhteydellä toteutettu työpaja eteni SITRAn kehittämän konseptin mukaisesti. Tavoitteena oli lisätä kykyä kuvitella erilaisia tulevaisuuksia sekä ideoida toimenpiteitä toivotun tulevaisuuden toteutumiseksi. Työpajassa hahmoteltiin tulevaisuutta vuonna 2050, joten osallistujilla oli mahdollisuus irtautua kunnolla nykyhetkestä ja käyttää mielikuvitusta varsin etäiseltä tuntuvan tulevaisuuden visioimiseen.

Millainen olisi toivottava tulevaisuus oman työemme kannalta ja miten siihen päästäisiin? Viime vuosien isot kriisit sekä teknologisen murroksen vaikutukset työelämään ovat vaikeuttaneet tulevaisuuden hahmottelua eri aloilla. Horisontti on monin paikoin sumuinen, niinpä jo vuosi 2030 saattaa tuntua melko kaukaiselta. Tekoälyn avulla tuotetut uusimmat sovellukset haastavat miettimään millaisia vaikutuksia uudella teknologialla on jo nyt omaan työhömmä ja toimintaympäristöömme – ja millaisia vaikutukset voisivat kenties olla pidemmällä aikavälillä. Haastavaa on myös arvioida, miten avoin tiede eri vaikutuksineen tulee jatkossa muuttamaan tieteellisissä kirjastoissa tehtävää työtä.

Vaikka tulevaisuutta on vaikeaa tai mahdotonta ennustaa, on osaamistarpeiden ennakoiminen ja osaamisen kehittäminen tullut yhä tärkeämmäksi. Samoin osaamisen jakaminen ja laaja yhteistyö eri toimijoiden kesken. Optimistiseen tulevaisuuden näkymään voitaneen sisällyttää ainakin toimiva

ja tasavertainen yhteistyö erilaisissa – usein moniammatillisissa – tiimeissä ja hankkeissa, joissa kunkin yksilön osaaminen ja asiantuntemus tunnetaan ja sitä osataan hyödyntää tarkoituksenmukaisella tavalla. Tässä näkymässä tiimien jäsenet myös tukevat toisiaan ja kehittävät suunnitelmallisesti osaamistaan omien vahvuksiensa ja kiinnostuksensa mukaan.

Onko tuo hahmottelemani tulevaisuuden näkymä tieteellisten kirjastojen todellisuutta jo tällä hetkellä? Vai onko se todellisuutta osittain ja vain harvoille? Askelmerkkejä tulevaisuuteen voi pohtia vastauksista riippuen, luultavasti monenlaisia toimenpiteitä ja muutoksia tarvitaan.

Tässä Signumin numerossa STKS:n toimintaa avataan useissa artikkeleissa. Anne Lehto ja Sinikka Luokkanen ovat kirjoittaneet katsauksen seuran toiminnasta vuonna 2022. Seuran hallituksen uudet jäsenet esitellään lyhyessä haastattelussa. Tässä numerossa käynnistyy myös sarja, jossa kerrotaan STKS:n työryhmien toiminnasta; ensimmäisenä esittelyvuoron saa asiakaspalvelutyöryhmä.

Muita aiheita ovat muun muassa Avoimen tieteen ja tutkimuksen talvipäivät, ammattilehtiartikkelien löytämisen haasteet, Helsingin yliopiston kirjastossa toteutettu Avoimella otteella -podcast sekä kaukopalvelun teemoihin keskittyvän IFLA IDLS -konferenssin kuulumiset.

Valaisevia ja innostavia lukuhetkiä Signumin parissa!

Mika Holopainen